

Anna-Maja Henriksson r ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä poliisitoimen toimintamenoihin (10 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Poliisitoimen toimivuus on yksi turvallisen yhteiskunnan peruspilareista. Poliisin toimintaedellytykset ovat kuitenkin heikentyneet huomattavasti viime vuosina, kun rahoitus on vähentynyt mm. rikostutkinnan ja liikennevalvonnan kustannuksella. Puutteellinen resurssien kohdentaminen poliisitoimeen vaarantaa poliisin saatavuuden sekä mahdollisuudet ennalta ehkäisevään rikostorjuntaan.

Vuoden 2017 talousarvioesityksessä hallitus päättää leikata poliisitoimen määrärahasta 42 miljoonaa euroa vuoteen 2016 verrattuna. Poliisin suurimpiin kustannuksiin kuuluvat henkilöstökustannukset, minkä vuoksi toiminnan rahoituksen leikkaus heijastuu väistämättä poliisin henkilöstömäärään. Poliisien määrä oli vielä vuonna 2010 noin 7 850 henkilötyövuotta, mitä on pidettävä asiallisena tasona. Ehdotettavan toimintamenomomentin myötä poliisien määrä laskee 7 110 henkilötyövuoteen. Pohjoismaisessa vertailussa Suomen poliisin henkilöresurssit ovat merkittävästi muita Pohjoismaita niukemmat.

Henkilöstöresurssien jatkuva pienentäminen tulee näkymään mm. siinä, että rikostutkinta vie pidemmän aikaa ja vähemmän rikoksia saadaan selvitettyä. Vuonna 2015 selvitettiin ainoastaan 52 prosenttia kaikista poliisin tietoon tulleista rikoksista, kun vastaava luku vuonna 2010 oli vielä 62 prosenttia. Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden taso tulee väistämättä laskemaan, kun poliisi ei voi olla paikalla, jolloin esim. järjestyshäiriöiden ja ilkeiden voidaan olettaa kasvavan, samalla kun yhä vähemmän tekijöitä saadaan kiinni. Poliisin toimintavalmiusaika pitenee ja saatavuus heikkenee, erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Myös resurssit mm. harmaan talouden torjuntaan pienenevät, ja kehityshankkeita joudutaan lakkauttamaan säästötoimien vuoksi.

Henkilöstöresurssien pieneneminen on myös työhyvinvointikysymys poliisihallinnossa työskenteleville. Samalla kun henkilöstöresurssit vähenevät, vuoden 2017 talousarvioesityksen mukaan odotetaan tuottavuuden kasvua mm. lupahallinnossa. Henkilöstökustannusten säästöt edellyttävät joko yhteistoimintaneuvotteluja tai eläköitymisen yhteydessä uusien poliisien palkkaamisesta luopumista. Samanaikaisesti poliisiammattikorkeakoulusta valmistuvien määrän odotetaan kasvavan lähes 200 henkilöllä kuluvaan vuoteen verrattuna siitä huolimatta, että poliisien työttömyyttä on yritetty korjata.

Liikenneturvallisuutta on valvottu yhä suuremmassa määrin automaattisen liikennevalvonnan avulla liikkuvan poliisin lakkauttamisen jälkeen. Vuoden 2017 talousarvioesityksen mukaan lii-

Talousarvioaloite TAA 94/2016 vp

kennevalvonnan vaikuttavuus pyritään säilyttämään, mutta samanaikaisesti osa liikennevalvontaan kohdistetusta työajasta tullaan myös kohdentamaan yleisen järjestyksen hallintaan. Tarkoituksena on pitää poliisin paljastamien törkeiden rattijuopumus- ja törkeiden liikenneturvallisuuden vaarantamistapausten määrä samalla tasolla kuin aiemmin siitä huolimatta, että resurssit liikenteessä oloon vähenevät. Liikenneturvallisuuden voidaan olettaa vähenevän tämän vuoksi.

Olosuhteet poliisin toiminta-alueella ovat muuttuneet, ja perinteisen poliisityön haasteena ovat uudet turvallisuusuhat, jotka vaativat poliisilta toisenlaista toimintaa ja asiantuntemusta. Näihin kuuluu mm. kyberrikollisuus, radikalisoituminen sekä ääriliikkeiden ja terrorismin torjunta. Vaikeammin määriteltävien turvallisuushkien torjunta vaati resursseja, esim. läsnäolon lisäämistä internetissä. Lisääntynyt maahanmuutto on myös johtanut mm. ihmiskauppataapausten selvittämistarpeen kasvuun, joissa tällaisten asioiden erikoisyksikköjä tai -verkostoja asiantuntijoiheen tulisi olla tarjolla tavallisten poliisien tueksi selvitystyössä.

Valtion vuoden 2017 talousarvioesityksen mukaan poliisin peruspalveluiden saatavuuden, laadun ja toimintaedellytysten voidaan odottaa laskevan. Voidaan arvioida, että piilorikollisuuden paljastamisedellytykset heikkenevät, ja tämä saattaa tulla näkymään ennen kaikkea törkeän huumausainerikollisuuden paljastumisten vähenemisenä. Resurssien leikkaus tulee heikentämään entisestään poliisipalveluita ja turvallisuutta erityisesti harvaan asutuilla alueilla esim. Pohjois-Suomessa. Ruotsinkielisten palvelujen saatavuus on myös turvattava, siten että kaksikielisillä alueilla on palvelupisteitä, jotka voivat palvella kansalaisia myös ruotsin kielellä. Myös kiireellisiä hälytyspalveluja on kyettävä antamaan kaikissa olosuhteissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 10 000 000 euroa momentille 26.10.01 poliisin toimintamenoihin

Helsingissä 30.9.2016

Anna-Maja Henriksson r
Stefan Wallin r
Anders Adlercreutz r
Thomas Blomqvist r
Mats Löfström r
Mikaela Nylander r
Mats Nylund r
Veronica Rehn-Kivi r
Joakim Strand r
Eva Biaudet r